

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA VEŘEJNÉ EKONOMIKY A SPRÁVY

Hospodaření neziskové organizace v oblasti sportu
Financial Management of Non-Profit Organization in Sports Area

Student: Petra Adamcová

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Stanislav Mrvík, Ph.D.

Ostrava 2011

Zadání bakalářské práce

Student: Petra Adamcová

Studijní program: B6202 Hospodářská politika a správa

Studijní obor: 6202R055 Veřejná ekonomika a správa

Specializace: 00 Veřejná ekonomika a správa

Téma: Hospodaření neziskové organizace v oblasti sportu
Financial Management of Non-Profit Organization in Sports Area

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
2. Neziskový sektor ČR v oblasti sportu
3. Analýza činnosti a hospodaření vybrané neziskové organizace
4. Zhodnocení hospodaření občanského sdružení
5. Závěr

Seznam použité literatury

Seznam zkratk

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

NOVOTNÝ, Jiří. *Ekonomika sportu*. Praha : OEconomica, 2006. 263 s. ISBN 80-245-1144-4.
REKTOŘÍK, Jaroslav, et al. *Základy ekonomie sportu*. Praha : Ekopress, 2006. 191 s. ISBN 80-86929-04-3.
HALÁSEK, Dušan; LENERT, David. *Ekonomika veřejného sektoru*. Ostrava : VŠB-TUO, 2008. 230 s. ISBN 978-80-248-1854-2.

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Stanislav Mrvík, Ph.D.

Datum zadání: 26. listopadu 2010

Datum odevzdání: 11. května 2011

Místopřísežné prohlášení

Prohlašuji, že jsem celou bakalářskou práci s výjimkou příloh, ve kterých jsem použila interní dokumenty TJ Sokol Hrabůvka, vypracovala samostatně a uvedla veškeré použité podklady a literaturu.

V Ostravě dne

Petra Adamcová

OBSAH:

1.	ÚVOD	- 6 -
2.	NEZISKOVÝ SEKTOR ČR V OBLASTI SPORTU	- 8 -
2.1	Historie sportu	- 8 -
2.2	Pojmy	- 9 -
2.3	Etapy vývoje neziskového sektoru v ČR od roku 1989	- 11 -
2.4	Rozdělení sektorů & Nestátní neziskové organizace	- 12 -
2.5	Charakteristika nestátních neziskových organizací	- 14 -
2.6	Činnost v oblasti tělesné kultury	- 15 -
2.7	Veřejná správa a nestátní neziskové organizace	- 15 -
2.8	Financování tělesné kultury a sportu v rámci neziskového sektoru	- 16 -
2.9	Česká republika a organizace sportu	- 20 -
3.	ANALÝZA ČINNOSTI A HOSPODAŘENÍ VYBRANÉ NEZISKOVÉ ORGANIZACE	- 20 -
3.1	Forma občanské sdružení	- 21 -
3.2	Popis TJ Sokol Hrabůvka	- 22 -
3.3	Historie jednoty	- 23 -
3.4	Činnost, poslání a sídlo	- 25 -
3.5	Hlavní úkoly	- 25 -
3.6	Členství.....	- 26 -
3.7	Povinnosti a práva členů.....	- 27 -
3.8	Orgány TJ SH.....	- 27 -
3.9	Oddíly.....	- 29 -
3.10	Volby a hlasování.....	- 30 -
3.11	Rozpočet občanského sdružení	- 30 -
3.12	Srovnání hospodaření házené a ASPV za období 2006-2010	- 31 -
4.	ZHODNOCENÍ HOSPODAŘENÍ OBČANSKÉHO SDRUŽENÍ.....	- 37 -
4.1	Zhodnocení hospodaření z hlediska příjmů a výdajů 2006-2010.....	- 37 -
4.2	Dotace.....	- 38 -
4.2.1	Podmínky žádosti.....	- 38 -
4.2.2	Dotace 2006-2010.....	- 38 -
5.	ZÁVĚR.....	- 45 -

Seznam použité literatury

Seznam zkratk

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Přílohy

1. ÚVOD

V podstatě vše je v této bakalářské práci odvozeno od slova „sport“. Nabízí se otázka, co sport vlastně znamená? Pojem sport vychází z latinského „disportare“. Slovo sport bylo poprvé použito v roce 1306. Znamená obveselení, rozptýlení, vlastně útěk od práce k zábavě. Tímto pojmem je dnes obvykle označována pohybová (fyzická) aktivita provozovaná podle určitých pravidel a zvyklostí, jejíž výsledky jsou navíc měřitelné nebo porovnatelné s jinými provozovateli téhož sportovního odvětví. Evropská charta sportu jej definuje jako jakoukoli formu tělesné činnosti, která si klade za cíl projevení či zdokonalení tělesné i psychické kondice, rozvoj společenských vztahů nebo dosažení výsledků v soutěžích na všech úrovních. Mezi základní znaky sportu patří princip výkonu, konkurence a rovnosti (založené na rovnosti výsledků).¹

„Kinantropologie je věda zabývající se strukturou a funkcí účelově zaměřených pohybových činností člověka, jejich rozvojem a kultivací v různě diferencovaných podmínkách prostředí. Směřuje k rozvoji oborů, které nazýváme tělesná výchova, sport, pohybová rekreace. Poskytuje výrazně větší prostor v oblasti vědy, přípravy a výchovy dalších odborníků“ (Blahuš, 1993). Na Slovensku se tento vědní obor konstituoval jako Vedy o športu, které se dělí na odbory: športová kinantropológia, športová edukológia a športová humanistika.

V bakalářské práci bych Vás ráda seznámila s občanským sdružením TJ Sokol Hrabůvka, které existuje od roku 1903 a má 7 oddílů. Kořeny sahají opravdu hluboko do historie, organizace se předává z generace na generaci. Dále představím blíže hospodaření dvou vybraných oddílů a porovnáám jejich celkové náklady a výnosy za posledních pět let. Bakalářská práce se sestává z pěti částí, z toho první je úvod a pátá je závěr.

Cílem bakalářské práce je analyzovat činnost a hospodaření jednoty za období pěti let, zaměřit se na příjmy a výdaje celkem, následně porovnat hospodaření dvou vybraných oddílů v rámci nákladů a výnosů. K dosažení tohoto cíle použiji metodu analýzy, což znamená rozbor, konkrétně rozklad složitějších skutečností na jednodušší. Následně použiji metodu komparace neboli srovnání jistých skutečností. Bakalářská práce obsahuje hypotézu: „Jestli

¹ GAJDA, Vojtěch; FOJTÍK, Igor. *Úvod do kinantropologie*. Ostrava : Repronis, 2008. 50 s. ISBN 978-80-7368-572-0.

mají celkové dotace poskytnuté TJ Sokol Hrabůvka rostoucí trend“. V závěru bude buď potvrzena, nebo vyvrácena.

Druhá kapitola pojednává o neziskovém sektoru ČR v oblasti sportu souhrnně. Nejdříve se zabývám historií sportu, dále vysvětlením základních pojmů. Nelze vynechat historii neziskového sektoru od roku 1989 v ČR. Pro úplnost doplňuji rozdělení sektorů s přesným zařazením neziskových organizací, které následně charakterizuji. Kapitola zahrnuje i zajišťování činností tělesné kultury spolu s organizací sportu v ČR. Velmi důležitou subkapitolou je financování tělesné kultury a sportu v rámci neziskového sektoru, kde je popsána i činnost Sazky a.s. a její akcionáři.

V třetí kapitole představím činnost TJ Sokol Hrabůvka. Její vznik, oddíly, historii, která je značně rozsáhlá a velmi zajímavá, vše za období 107 let. Uvedu nejzajímavější historické mezníky a úspěchy. Dále se zaměřím na činnost, úkoly a orgány sdružení, které jsou přesně dány stanovami. Kapitola mimo jiné obsahuje přestavení dvou oddílů, které budu porovnávat z hlediska nákladů a výnosů s následným vyhodnocením hospodaření také za pět let.

Čtvrtá kapitola zahrnuje zhodnocení hospodaření celé jednoty na základě příjmů a výdajů, kde se zaměřím na to, zda hospodaří efektivně, jestli využívají nejlepším způsobem své zdroje a prostory. Následně uvedu přijaté dotace a podle nich vyhodnotím hypotézu. Zároveň nastíním vhodná opatření.

2. NEZISKOVÝ SEKTOR ČR V OBLASTI SPORTU

2.1 HISTORIE SPORTU

První zmínka se o původu sportu vyvinula podle historiků potřebou výcviku armády k boji, což vyústilo právě k nejrozličnějším hrám a soutěžím zaměřeným na fyzickou zdatnost a bojové dovednosti. Druhá zmínka pojednává o rituálních aktivitách, kdy byly soutěže brány jako určitá součást obětního rituálu př. řecké olympijské soutěže anebo byly tyto soutěže brány jako rituál předvídání budoucnosti př. mayské obřadní míčové hry.

Sport ve starověku

Historické zmínky provozování aktivit, které by se daly označit za sportování, byly nalezeny už u řady starověkých civilizací. Jedná se například o Persii, kde jsou doloženy bojové hry s přesnými pravidly nebo Čína, kde byla provozována gymnastika aj. Nejznámějším případem je starověké Řecko, ve kterém se fyzické aktivity staly součástí kulturního života, a za nedílnou součást dokonalosti byla považována fyzická zdatnost. Výsledkem bylo pravidelné pořádání všeřeckých sportovních her v osadě Olympie, které byly poté nahrazeny pravými Olympijskými hrami.

Sport ve středověku

Počátky sportu v Evropě můžeme zařadit hluboko do středověku. Účel je ale podobný jako u starověku při válečných kláních. První zaznamenané odchylky byly v renesanční Itálii, kdy byl sport brán čistě pro zábavu a potěšení. Datováno k roku 1580. Jednalo se o hry a soutěže podobné dnešnímu ragby a fotbalu. Příklady můžeme najít i ve Francii, kde se začalo s pálkovacími hrami podobnými našemu tenisu.

Počátky moderního sportu

Sport, v dnešním smyslu slova, se spojuje s technickou revolucí, jejíž vůdčí zemí byla Anglie v 19. stol. Fyzická námaha se v té době stala běžně rozšířenou formou zábavy a zabíjením volného času.

Založení většiny dnes provozovaných nejoblíbenějších sportů spadá do 2. ½ 19. století. Vše bylo založeno na všeobecném základě, že pokud bude hráč respektovat pravidla, může

se zapojit to hry. V Anglii takto vzniká př. v roce 1877 mistrovství v „královském tenisu“ ve Wimbledonu nebo první verze psaných pravidel pro dnešní házenou v roce 1897.

Velmi důležitým mezníkem bylo založení novodobých Olympijských her, které je spojeno se jménem Pierra de Coubertina a rokem 1896. Sport se nyní stává kulturním a později politickým fenoménem. Olympijské hry patří mezi nejvýznamnější sportovní soutěže, které se dělí na letní a zimní, každé z nich se konají jednou za čtyři roky. Jde o soutěže v nejpopulárnějších sportovních disciplínách, při kterých se setkávají špičkoví sportovci z celého světa. Medaile získané z těchto her se považují za nejcennější, jaké lze získat, obvykle jsou ceněny více než medaile z mistrovství světa.

Velmi rozšířené jsou také Paralympijské hry, určené pro hendikepované sportovce, kteří mají šanci se prosadit v tom, v čem jsou opravdu dobří i přes své postižení.

Sport a současnost

Sport je provozován na několika různých úrovních:

1. Na vrcholové úrovni poloprofesionálně nebo profesionálně

Sportovci obvykle denně trénují i několik hodin nebo se sportu věnují na plný úvazek, účastní se soutěží na mezinárodní nebo národní úrovni.

2. Na výkonnostní úrovni poloprofesionálně nebo amatérsky

Většinou se jedná o pravidelný trénink v rozsahu až několika desítek hodin týdně, registrace v některém ze sportovních svazů a pravidelná účast na soutěžích či srazích.

3. Na rekreační úrovni

Jedná se o příležitostné sportování v minimálním rozsahu týdně bez registrace ve svazu, případně registrace v soutěžích na rekreační neboli amatérské úrovni.

2.2 POJMY

Pojem tělesná kultura vychází z kinantropologie, což v překladu znamená věda (logos), zabývající se pohybem (kin) člověka (antropos). Tělesná kultura je považována za část kultury a celého kulturního dědictví národa.

Podle Hodaně (1992) je tělesná kultura sociokulturní systém, který jako výsledek činnosti, tvorby hodnot, vztahů a norem zabezpečuje specifickými tělocvičnými prostředky uspokojování zvláštních biologických a sociálních potřeb člověka v oblasti fyzického, a z něj vyplývajícího psychického a sociálního rozvoje s cílem jeho socializace a kultivace. Objektem jejího působení je kulturní a společenský člověk jako plnohodnotný člen společnosti. Vedle sportu zahrnuje tělesnou výchovu a pohybovou rekreaci.²

Tělesná výchova je uskutečňována v rámci pedagogického procesu, který zahrnuje hlavně tělesná cvičení, sloužící k rozvoji osobnosti a všestrannému zdokonalování člověka. Hlavním cílem není tělocvičný výkon, je zde pouze prostředkem.

Sport můžeme označit jako rekreační fyzickou aktivitu, kterou vyplňujeme svůj volný čas, případně vyjadřujeme svůj životní styl, pokud se jedná o vrcholovou podobu. Plní funkce nejen rekreační, ale i zdravotní, zahrnuje momenty soutěživosti, výkonnost, příslušnosti ke skupině, či regulování ventilace agrese. Jde o činnost, která je prováděna dle určitých pravidel. Dělí se na relaxační, vrcholovou a výkonnostní. Základní členění: sport kolektivní a individuální.

Pohybová rekreace má velký vliv na intelektuální, tělesný a sociální rozvoj osobnosti. Umožňuje kultivaci (neboli cílené rozšiřování) tvořivých sil člověka. Jedná se o činnost a rozvíjející se koncept využití volného času, o harmonické utváření osobnosti, o její rozvoj v psychologické, somatické a psychické oblasti. Přitom musí uspokojovat potřeby a naplňovat představy těch, jimž je určena – odpočinek, zábava, vzdělání.

Sportovní odvětví se vyvíjela a vznikala zpravidla samostatně a mají proto vždy určité specifické zaměření dané činností, v níž se soutěží. Počet evidovaných sportovními svazy a asociacemi překročil hodnotu 150 a bude stále narůstat.

Sportovní svaz sdružuje oddíly tělovýchovných jednot jednoho druhu sportu a má většinou organizační propojení na mezinárodní organizace.

Tělovýchovná jednota je základním článkem vyšší tělovýchovné organizace (asociace), realizuje její hlavní činnost. V ČR se jedná zejména o občanská sdružení těchto forem.

Tělovýchovné zařízení je uměle vytvořené prostředí pro sportování a tělesnou přípravu. Jedná se především o hřiště, stadiony, tělocvičny, plavecké bazény aj.

² HOBZA, Vladimír, et al. *Základy ekonomie sportu*. Praha : Ekopress s.r.o., 2006. 191 s. ISBN 80-86929-04-3.

Tělovýchovné hnutí je institucionální soustavou, která zabezpečuje rozvoj různých forem tělesné kultury.

Investice do tělesné kultury směřuje do tří subsystémů tělesné kultury: sportu, pohybové rekreace a tělesné výchovy.

2.3 ETAPY VÝVOJE NEZISKOVÉHO SEKTORU V ČR OD ROKU 1989

Neziskový sektor má v českých zemích bohatou tradici. Spolky a nadace měly vždy významný podíl na národní, kulturní a politické emancipaci (vznik ČSR v roce 1918, Sametová revoluce v roce 1989). Tradice však byla přetrhána v době po sobě jdoucími totalitními režimy. Př.: za socialismu nezisková autonomní sféra prakticky neexistovala.

Tělovýchovné organizace fungovaly jakou součást Národní fronty pod zastřešujícím orgánem ČSTV. V roce 1989 začaly vznikat tisíce nestátních neziskových organizací a soukromý neziskový sektor od té doby prošel řadou změn.

Následujících 15 let můžeme rozlišit do čtyř základních etap vývoje soukromého neziskového sektoru:

- 1990-1992 – Vznikaly první právní úpravy neziskového sektoru (zákon o sdružování, právní úprava nadací a další). Došlo k založení Nadačního investičního fondu. Liberální politika státu v této době vytvořila podmínky k bouřlivému rozvoji neziskového sektoru. Do země vstupuje mnoho zahraničních dárců a podporují tak rozvoj neziskového sektoru jako součást rozvoje nové demokracie.
- 1993-1996 – Vztah státu byl k neziskovému sektoru spíše skeptický a velmi rezervovaný, což se projevovalo v nedostatku vůle rozdělit Nadační investiční fond, váháním nad novým zákonem o nadacích a další. Představy o neziskovém sektoru ovlivňovala debata o podstatě tzv. občanské společnosti, kterou vedly dvě vůdčí politické osobnosti, a to Václav Havel a Václav Klaus. Státní podpora neziskového sektoru zůstává stabilní (2 až 3 mld. Kč). Přichází nová reforma o obecně prospěšných společnostech.
- 1997-2001 – Vztah státu je k neziskovému sektoru intenzivnější a zpřesňuje se. Ke konsolidaci nadační sféry vedl nový zákon o nadacích a nadačních fondech. Probíhá příprava nových zákonů a pravidel v oblasti dotační politiky. Poprvé došlo k rozdělení finančních prostředků z Nadačního investičního fondu.

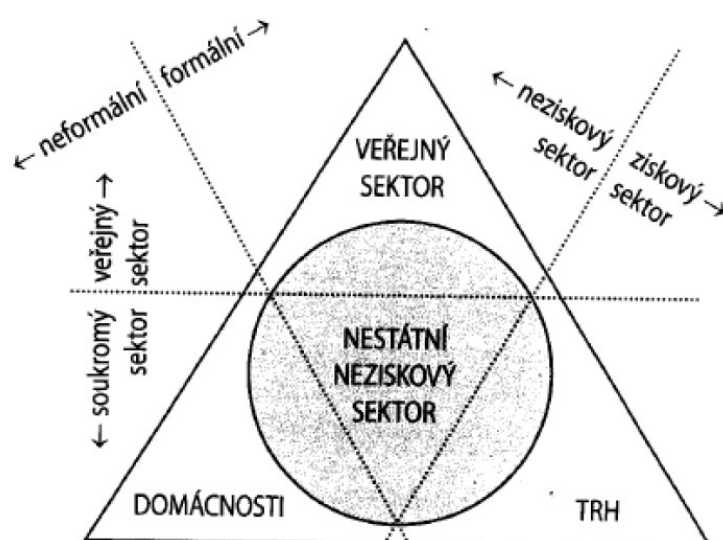
- 2002-2005 – V rámci reformy veřejné správy vznikají kraje, které ovlivňují situaci nestátních neziskových organizací v regionu. Vstoupili jsme do EU, což nám otevřelo dveře pro využití fondů EU. Situace NNO by se dala rozdělit na dvě skupiny. První skupina posílí svůj význam a vliv, ale druhou skupinu čeká oslabení a možná i zánik.
- 2006-2010 – Role neziskových organizací v oblasti sportu upadá. Lidé zapomínají na Sokoly a různé jiné tělovýchovné jednoty, které jsou na tom finančně velmi bídě. Svou roli na tom sehrála i ekonomická krize, která je připravila o příliv větších dotací případně nových sponzorů.³

2.4 ROZDĚLENÍ SEKTORŮ & NESTÁTNÍ NEZISKOVÉ ORGANIZACE

Neziskové organizace můžeme dělit na státní a nestátní. Do státních spadají organizace zřízené státem i v rámci přenesené působnosti. Př. obec, kraj, organizační složky státu, regionální rady regionu soudržnosti, státní fondy, příspěvkové organizace a další. Nestátní organizace nejsou zřizovány přímo státem a spadá zde občanské sdružení, nadace a nadační fondy, obecně prospěšná společnost a jiné.

Nestátní neziskové organizace jsou velmi důležité pro fungování systému tělesné výchovy, jelikož je jejich prostřednictvím zabezpečována organizace a funkčnost sportu a tělesné výchovy v České republice.

Obrázek 2.1 Pestoffův trojúhelník

Zdroj: Přednášky Ekonomika neziskového sektoru

³ HOBZA, Vladimír, et al. *Základy ekonomie sportu*. Praha : Ekopress s.r.o., 2006. 191 s. ISBN 80-86929-04-3.

Nestátní neziskové organizace mají svůj prostor vymezen uvnitř trojúhelníku s přesahy jak do ziskového sektoru, tak do veřejného sektoru a sektoru domácností, což odpovídá i realizaci aktivit tělesné kultury. Všechny tyto aktivity nejsou realizovány v rámci formálních organizací, jelikož se jednotlivci či skupiny mohou kdykoli rozhodnout a zorganizovat sportovní soutěž či cokoli podobného, aniž by zřizovali občanské sdružení apod., jde o neziskový soukromý sektor, který se také v odborných literaturách nazývá jako „třetí sektor“. „Prvním“ je nazýván sektor soukromý-tržní, „Druhým“ sektor veřejný-netržní.

Ziskový (tržní sektor) je část národního hospodářství, která je financována z prostředků získaných subjekty ziskového sektoru z prodeje statků, které buď produkují, nebo distribuují, a to za tržní cenu, která se na trhu vytváří na základě vztahu nabídky a poptávky. Cílem ziskového sektoru, tudíž organizací typu obchodních společností a živností, které v jeho rámci fungují a produkují aktivity tělesné kultury, je jednoznačně zisk.

Neziskový (netržní) sektor (veřejný a soukromý) je část národního hospodářství, ve které subjekty získávají prostředky pro svou činnost částečně prodejem statků, ale především cestou přerozdělovacích procesů. Cílovou funkcí tohoto sektoru není zisk ve finančním vyjádření, ale přímé dosažení užítku, zpravidla má podobu veřejné služby.

Neziskový (veřejný) sektor je část neziskového sektoru, ve kterém se realizují ve veřejném zájmu veřejné služby. Je financován převážně z veřejných financí, řízen a spravován veřejnou správou, rozhoduje se v něm veřejnou volbou a podléhá veřejné kontrole. V rámci tohoto sektoru působí i neziskové organizace státní, které produkující také aktivity tělesné kultury.

Neziskový soukromý sektor („třetí sektor“) je ta část národního hospodářství, jejíž cílovou funkcí není zisk, ale přímý užitek. Je financován ze soukromých financí, tedy financí od soukromých právnických a fyzických osob, které se rozhodly vložit své finance do konkrétní, předem vymezené produkce nebo distribuce statků, aniž by očekávali, že jim tento vklad financí přinese vyjádřený zisk. Příspěvky z veřejných rozpočtů se zde nevylučují. V rámci tohoto sektoru působí nestátní neziskové organizace, jak už bylo výše zmíněno.

Sektor domácností má z hlediska národního hospodářství významnou roli svým začleněním do koloběhu finančních toků a vstupem na trh produktů, faktorů a kapitálu, a s tím související významné podpory aktivit tělesné kultury. Tento sektor má zásadní význam pro

formování občanské společnosti, jejíž kvalita je určující zpětně pro kvalitu těchto neziskových organizací.

2.5 CHARAKTERISTIKA NESTÁTNÍCH NEZISKOVÝCH ORGANIZACÍ

NNO jsou založeny na jiných principech, než je maximalizace zisku, proto získávají dodatečné zdroje nad výnosy z prodeje svých aktivit z dotací, darů, příspěvků. Pokud se v těch lepších případech stane, že tato organizace vytvoří zisk, zpětně jej investuje do své činnosti. NNO jsou autonomní vůči státu a existují téměř ve všech oblastech lidské činnosti. Hlavní oblastí působení jsou sociální služby, péče o zdravotně postižené, ochrana životního prostředí, tělesná kultura aj.

Nejpoužívanější definice charakterizuje NNO jako instituce, které jsou:

- 1) organizované, což znamená, že fungují na základě jasně formulované zakládací smlouvy či zřizovací listiny, mají svou organizační strukturu, náplň činností apod.,
- 2) soukromé, tedy institucionálně oddělené od vlády, nejedná se však o oddělení od státních financí,
- 3) nerozdělují zisk, jsou založeny za jiným účelem než podnikání,
- 4) samosprávné, tedy disponují vnitřní strukturou se stanovením řídicích a kontrolních kompetencí,
- 5) dobrovolné, což znamená s účastí dobrovolníků.⁴

Nejčastějšími právními formami NNO jsou občanská sdružení, nadace a nadační fondy, obecně prospěšné společnosti a církevní právnické osoby. Převahu, která tvoří cca 88 % z NNO mají občanská sdružení ve sportu a tělovýchově. Občané ČR jsou nejčastěji členy sportovních organizací, dále zájmových organizací jako jsou zahrádkáři, následně dobrovolní hasiči nebo organizace rybářů. Mezi členy sdružení mírně převažují muži, vyplývá to z Průzkumu Občanská společnost v rámci projektu Nadace rozvoje občanské společnosti.

NNO můžeme rozdělit na veřejně prospěšné, které se zaměřují na veřejně prospěšnou činnost a vzájemně prospěšné, které sledují především zájem a prospěch svých členů.

Tyto dva typy se mohou prolínat, v realitě často i v rámci jedné organizace.

⁴ HOBZA, Vladimír, et al. *Základy ekonomie sportu*. Praha : Ekopress s.r.o., 2006. 191 s. ISBN 80-86929-04-3.

2.6 ČINNOSTI V OBLASTI TĚLESNÉ KULTURY

Ve státním a samosprávném sektoru zajišťují činnosti tělesné kultury především následující subjekty:

a) V rámci tělesné výchovy se jedná o školy všech typů, spadá zde i branná výchova na státních vysokých školách řízených ministerstvem obrany a ministerstvem vnitra.

b) V oblasti pohybové rekreace je nabídka zajišťována:

- obcí, městem a sdružením obcí,

- příspěvkovými organizacemi obcí a měst, které zajišťují provoz sportovních, tělocvičných a rekreačních zařízení pro občany,

- obchodními společnostmi, které jsou orientované na zisk, většinou je jediným vlastníkem obec a jsou zřizovány za účelem komerčního využití nově vybudovaných nebo existujících sportovních, tělocvičných a víceúčelových zařízení.

c) Z úrovně veřejného sektoru je vrcholový sport podporován pomocí komplexního financování specializovaných zařízení rezortních středisek vrcholového sportu. K podpoře státní sportovní reprezentace slouží právě tato sportovní centra.

2.7 VEŘEJNÁ SPRÁVA A NESTÁTNÍ NEZISKOVÉ ORGANIZACE

Podle Listiny základních práv a svobod, která je součástí Ústavy ČR, musí být určitá část výdajů státního rozpočtu směřována na zajištění funkcí státu. Ve výsledku se jedná o služby, které musí veřejná správa pro občany zajišťovat. Jedná se o školství, zdravotnictví, kulturu, dopravu, obranu, bezpečnost aj. Kraj či obec v první řadě zřizuje na zajišťování těchto veřejných služeb své příspěvkové organizace či organizační složky.

Spolupráce je podporována a realizuje se hlavně dotacemi, poskytovanými veřejnou správou do těchto organizací k tomu, aby zabezpečili produkci veřejně prospěšných služeb.

Hlavním důvodem, proč se mají neziskové organizace podílet na poskytování těchto služeb je, že své služby poskytují v místě, kde je po nich poptávka, tak že znají nejlépe skutečnou poptávku a jsou schopny pružně reagovat na její změny. Občané, kteří jsou

příjemci služby, mohou okamžitě kontrolovat jejich kvalitu, čímž nutí neziskové organizace k vysoké kvalitě poskytovaných služeb.

Závěrem tedy organizovaná tělesná kultura vytváří podmínky pro občana, tím, že zajistí možnost využívat pohybové programy k rozvoji základních motorických dovedností, podporuje a umožňuje provozování pohybových aktivit jako zálibu ve volném čase nebo k upevňování zdraví, zlepšení výkonnosti tím, že budou k dispozici odpovídající sportovní zařízení, kvalifikovaní cvičitelé, trenéři, specializované programy, ochrana a rozvoj morálních etických základů tělesné kultury, stejně tak jako lidská důstojnost a bezpečnost.

2.8 FINANCOVÁNÍ TĚLESNÉ KULTURY A SPORTU V RÁMCI NEZISKOVÉHO SEKTORU

Financování tělesné kultury je zabezpečována ze dvou zdrojů – z veřejných a soukromých. Každá oblast má své ekonomické opodstatnění, v některých případech dochází i k prolínání financování z obou zdrojů, často se tedy jedná o vícezdrojové financování sportu. Všechny složky tělesné kultury jsou výrazně podporovány dotacemi. Nesmíme však zapomínat na to, že největším zdrojem tělesné kultury je rozpočet domácností.

Obrázek 2.2 Vícezdrojové financování tělesné kultury

Zdroj: HOBZA, Vladimír, et al. *Základy ekonomie sportu*.

Na obrázku můžete vidět názorně vícezdrojové schéma financování tělesné kultury.

Jak už jsem se v předchozím odstavci zmínila, velmi významnou zdrojovou složkou financování je státní rozpočet (př.: kapitola 333 – Ministerstva školství, mládeže

a tělovýchovy aj.) a místní rozpočty. Z rozpočtu MŠMT jsou však financovány pouze uskutečňované programy na podporu státní sportovní reprezentace a některé oblasti masového rozvoje sportu. Ostatní oblasti financování tělovýchovy a sportu spadají pod kompetenci územně samosprávních celků, popřípadě jsou plně financovány ze soukromých zdrojů, kam patří také podíl na výnosech Sazka a.s.

Financování sportu z krajského rozpočtu funguje tak, že kraje mají povinnost financovat údržbu a rozvoj sportovních zařízení ve svém majetku, současně mohou podporovat subjekty provádějící veřejně prospěšnou činnost pro kraj, to znamená, že i subjekty v oblasti tělovýchovy a sportu. Mohou poskytovat dotace těmto subjektům, o čemž rozhoduje rada kraje.

Financování sportu z obecních rozpočtů představuje vyčlenění určité části na podporu sportu na svém území obce. Předmětem podpory jsou především činnosti sportovních organizací, sdružujících děti a mládež. Např.: konkrétní sportovní akce pro děti a mládež, činnosti směřující k podpoře sportovně talentovaných dětí a mládeže aj. Zdroje financování plynou hlavně z dotací z veřejných rozpočtů, finančních darů, finančních prostředků získaných z poplatků a další. Obce mají mimo svých zákonných povinností vyhrazeno rozhodovat o poskytování dotací jednotlivým občanským sdružením.

Financování sportu ze zdrojů podniku Sazka a.s. Jedná se o obchodní společnost, jejímiž akcionáři jsou výhradně občanská sdružení působící v oblasti sportu a tělovýchovy. Hlavním posláním je vytvářet finanční prostředky pro financování veřejně prospěšných účelů ve sportu a tělovýchově. Tradičně financuje sport a tělovýchovu, volnočasové aktivity dětí a mládeže, stejně jako výstavbu, provoz, údržbu a rekonstrukci sportovních či víceúčelových zařízení. Velkou zásluhu má především i v podpoře mládežnického sportu.

Sazka a.s. byla založena Českým svazem tělesné výchovy a Českou obcí sokolskou zakladatelskou smlouvou v roce 1992, svou činnost zahájila v roce 1993. Jejimi akcionáři jsou k 31.12.2008:

Český svaz tělesné výchovy	67,98 %
Česká obec sokolská	13,54 %
Česká asociace sport pro všechny, o.s.	5,56 %
Autoklub ČR	4,00 %

Sdružení sportovních svazů ČR	3,56 %	
Česká olympijský výbor	3,00 %	
Česká střelecký svaz	1,45 %	
Asociace tělovýchovných jednot a sportovních klubů ČR	1,02 %	
Orel o.s.	0,88 %	

Zdroj: www.sazka.cz/o-spolecnosti-sazka/akcionari ke dni 31.12.2008

Je všeobecně uznáváno, že tělesná kultura vykazuje podíl externalit, jak pozitivních tak i negativních. Jelikož obecně převládají externality pozitivní nad negativními, je produkce produktů a služeb v podmínkách čisté tržní ekonomicky nedostatečná. Proto je tato produkce podporována ve formě přímé finanční podpory z veřejných prostředků a státního rozpočtu. Vše záleží také na ochotě poskytnout od příslušného subjektu veřejně prospěšnou službu.

U investic spojených s realizací tělocvičných aktivit je nutno uvažovat navíc právě o vlivu a působení externalit. Ty dokreslují nejen lokální, ale i celospolečenské působení každé ekonomické aktivity, která má mnohdy podstatný vliv na multiplikační efekt.

Pozitivní externality mají vliv na životní styl a propagaci země či regionu.

Životní styl je souhrn životního způsobu skupiny lidí, charakterizovaný hmotnými podmínkami existence a uspořádáním každodenního života. Životní styl má u každého člověka dominantní vliv na kultivaci a uchování lidského potenciálu. Potenciál zdraví, tvůrčí, hodnotově orientační, poznatkový, dovednostní apod.⁵

Zdravotní vlivy mají nepřímé ekonomické souvislosti, jejichž význam je následující:

1. Snížení pracovní neschopnosti

Pravidelný pohyb člověka má vliv na jeho zdraví. Může se to projevovat snížením nemocnosti, čímž se snižují nepřímé náklady na pracovní sílu, neboť každá nemoc obecně snižuje efektivní úroveň společenské produktivity práce.

⁵ HOBZA, Vladimír, et al. *Základy ekonomie sportu*. Praha : Ekopress s.r.o., 2006. 191 s. ISBN 80-86929-04-3.

2. Úspory v čerpání nemocenského a zdravotního pojištění

Snížením pracovní neschopnosti dojde ke značným úsporám v čerpání nemocenského a zdravotního pojištění. Prostředky získané tímto způsobem je možné použít například v rámci zkvalitnění zdravotní péče.

3. Snížení nákladů firem na pracovní sílu

Potenciálně nižší odvodové povinnosti zdravotního pojištění znamenají nižší úroveň nákladů na pracovníka. Navazuje na bod 1 a 2.

4. Zvýšení výkonnosti subjektů

Pokud dojde ke snížení pracovní neschopnosti, projeví se to ve dvojí podobě. Zvýšením efektivně odpracované doby dojde ke zvýšení produktivity práce, produkce firmy i celkové efektivnosti. V důsledku poklesu hladiny nemocnosti dojde ke snížení nákladového zatížení firem prostřednictvím nižších odvodů na zdravotní pojištění. Uspořené finanční prostředky může firma použít třeba na výzkum a vývoj, propagaci výrobků atd.

5. Potenciál ke zlevnění produkce

I mírné snížení odvodů na zdravotní pojištění, společně s mírným zvýšením produktivity práce mají vliv na konkurenceschopnost výrobků, protože může dojít ke snížení jednotkové ceny.

Socializace je faktor, který má vliv na úroveň kriminality či zločinnosti. Právě k začleňování člověka do společnosti, uznání jeho priorit, principů a hodnot, k tomu především u dětí a mládeže velmi často napomáhá sport a pohybová aktivita.

Kultivace, která v sobě obsahuje prvky vzdělávání, zdokonalování a třibení, stejně jako kognize, nebo-li poznávání okolí, světa i sebe sama, společně se socializací souběžně ovlivňují úroveň chování člověka ve společnosti, působí tak na snižování kriminality v zemi.

Negativní externality nejsou pravidelné. Vážou se na určité situace a klasifikujeme je spíše jako specifické selhání základních funkcí, poslání a cílů tělesné kultury.

Všechny negativní externality jsou blíže specifikovány jako ekologické, biomedicínské či politické, sociální, ekonomické a kulturní důsledky. Ekologické důsledky jsou spojeny s výdaji, z nichž nejvýznamnější jsou:

a) Výdaje spojené s nápravou škod na životním prostředí

- náklady na ošetřování svahů, lesních stezek poškozených lyžaři,
- náklady na čištění, ošetřování a regeneraci cyklo a turistických stezek aj.

b) Výdaje spojené s nápravou poškozeného zdraví

- úrazy při sportu, neodborné provádění a vedení rekreačního sportu,
- zdraví poškozené z jednostranného, vrcholově orientovaného sportu aj.

c) Výdaje spojené s ostatními vlivy tělesné kultury

- doping, anabolika, vítězství za každou cenu,
- vandalství fanoušků, hlídky, ostraha aj.

2.9 ČESKÁ REPUBLIKA A ORGANIZACE SPORTU - SHRNUÍ

Ústředním orgánem státní správy v oblasti sportu je Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Dobrovolné sportovní organizace jsou v České republice utvářeny na základě Zákona o svobodě sdružování. Jedná se o občanská sdružení, jejichž stanovy jsou registrovány u Ministerstva vnitra ČR. Většina občanských sdružení a sportovních federací je sdružena do vrcholových organizací, z nichž nejvýznamnější je Český svaz tělesné výchovy a sportu. Jeho posláním je podporovat sport, tělesnou výchovu a turistiku, sportovní reprezentaci ČR a přípravu na ni, zastupovat a chránit práva a zájmy sdružených subjektů, poskytovat jim požadované služby. V jednotlivých krajích fungují oblastní sportovní federace, jejichž úkolem je udržovat kontakt mezi sportovními kluby a vrcholnou organizací a působit jako informační centrum pro daný kraj.

3. ANALÝZA ČINNOSTI A HOSPODAŘENÍ VYBRANÉ NEZISKOVÉ ORGANIZACE

3.1 FORMA OBČANSKÉ SDRUŽENÍ

Co je občanské sdružení:

Jedná se o sdružení fyzických či právnických osob za účelem dosahování a ochrany společného zájmu. Podmínkou je, že se nejedná o náboženské, politické a podnikatelské sdružení, které svou činností popírá nebo omezuje osobní, politická nebo jiná práva občanů pro jejich národnost, rasu, pohlaví, původ, náboženské vyznání aj. Sdružení jsou právnickými osobami a jejich členy mohou být jak fyzické, tak právnické osoby výjimkou obcí.

Za hospodaření odpovídá rada sdružení, která každoročně předkládá valné hromadě zprávu o hospodaření včetně účetní závěrky. Hospodaření se uskutečňuje dle schváleného rozpočtu na kalendářní rok, který schválí valná hromada.

Založení:

Sdružení mohou založit nejméně tři občané ČR, z nichž alespoň jeden je starší 18 let. Tito tři vytvoří tzv. přípravný výbor, který vypracuje stanovy a podá návrh na registraci.

Vznik:

Za vznik se považuje registrace na Ministerstvu vnitra České republiky, kam podávají zakladatelé návrh na registraci. Ten musí dle zákona obsahovat:

- podpisy členů přípravného výboru,
- jména, příjmení, data narození a bydliště těchto osob,
- označení toho člena výboru, který je určen jako zmocněnec pro jednání jménem výboru,
- text stanov ve dvou vyhotoveních,

Tvorbě stanov, které jsou základním organizačním dokumentem, je důležité věnovat patřičnou pozornost. Stanovy by měly být sepsány s ohledem na budoucí fungování sdružení, včetně jeho zrušení a naložení s likvidačním zůstatkem. Měly by být dostatečně konkrétní vzhledem k poslání organizace a dostatečně obecné, aby neomezovaly chod sdružení. Stanovy mají taktéž své náležitosti stanoveny zákonem jako např.: název, sídlo, cíl, orgány sdružení, výnosy majetku, členské příspěvky, dotace a granty a další.

Zánik:

1. Dobrovolným rozpuštěním nebo sloučením s jiným sdružením na základě rozhodnutí valné hromady.
2. Rozhodnutím Ministerstva vnitra ČR.⁶

3.2 POPIS TJ SOKOL HRABŮVKA

Pro vypracování bakalářské práce jsem si vybrala TJ Sokol Hrabůvka, hlavně z toho důvodu, že se plně od srdce věnují sportu a sídlí v obvodu mého bydliště. Tělocvičná jednota vznikla v roce 1903, funguje tedy 107 let, což je úctyhodné. Prošla si perným obdobím, ale i velmi úspěšnými časy a radostmi z pohybu. Znakem jednoty je bílý štít s modrým olemováním, modrým nápisem TJ SOKOL HRABŮVKA v půl kruhu, kolem modrého kruhu s třemi bílými rybami, jež symbolizují rybníky, které se v minulých letech nacházely nedaleko za haldou.

Jedná se o občanské sdružení, které se skládá z 6 oddílů a Asociace sportu pro všechny od 2 -7 let, s tím je spojeno sedm sportovišť:

- Fotbal – ul. Plzeňská u ÚMOB Jih
- Házená – ul. Plavecká 4, Ostrava-Hrabůvka
- Turistika – Stadická 13, Ostrava-Hrabůvka, případně Čeladná
- Stolní tenis – Plavecká 4, Ostrava-Hrabůvka
- Tenis - Adamusova 4, Ostrava-Hrabůvka
- Volejbal – Plavecká 4, Ostrava-Hrabůvka
- Asociace sportu pro všechny – tělocvična ZŠ Provaznická

Každý rok pořádají vybrané sportovní akce, které jsou veřejně přístupné, vybírá se minimální vstupné a za rok je jich přibližně 5-6. Například Hecboj, kde soutěží mezi sebou děti, jezdí na koni, získávají odměny apod.

Organizace se prezentuje na internetových stránkách www.sokolhrabuvka.wz.cz a také různými letáky s akcemi, cvičeními a náborů sportovců. Od data založení si vedou svou kroniku s veškerými fotkami, úspěchy a s celou historií za 107 let, která je velmi pestrá, a proto ji uvedu hned v další kapitole.

⁶ ČR. Zákon č. 93/1990 Sb., o sdružování občanů. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1990, 39, s. 1-45.

3.3 HISTORIE JEDNOTY

Jak už jsem se zmínila, jednota byla ustanovena 2. února 1903 v bývalém Obecním hostinci. Měla původní název „Tělocvičná jednota Sokol v Malé Hrabové“. Prvním sportovním oddílem se stali cyklisté, již v roce 1908.

První roky byly obdobím nejen budování základny jednoty, získávání členů a postavení v tehdejší okrajové části Ostravy, ale bylo to i období úpadku, pronásledování Sokola za 1. světové války, ale mnohdy i nezájem a sociální problémy občanů tehdejší Hrabůvky.

Postupně se situace zlepšovala a začalo se cvičit v nové tělocvičně dnešní zvláštní školy. Určitým zlomem v činnosti pak bylo období let 1922-1924, kdy bylo postaveno letní hřiště mezi ulicemi Na Fojství a Na Mýtě, dnes TS Plavecká, kde byly zakoupeny dva železniční vagony na šatny a sklad. Později zde byla přemístěna dřevěná bouda sloužící jako herna stolního tenisu, loutkové divadlo a šatny po dlouhá léta sloužily až do roku 1969.

V roce 1940 jednota získává pozemek na Čeladné.

Následně přišlo smutné období, kdy v roce 1941 byla okupačními úřady zastavena činnost Sokolstva, a veškerý majetek byl zabavován. Řada členů pak končí své životy v koncentračních táborech.

V roce 1945, ihned po květnových dnech, byla činnost Sokola obnovena. Nový elán a sportovní duch, který se v poválečných letech projevil, byl výsledkem veřejného cvičení v červenci 1947, kdy vystoupilo bezmála 400 sportovců, které sledovalo 1500 diváků na letním sportovišti TS Plavecká. Nastává všeobecný rozvoj činnosti a vznikají nové oddíly.

Rok 1948 se stává rokem sjednocené tělovýchovy a do jednoty byl přičleněn Tenisový klub a Sportovní klub Hrabůvka – Fotbal i s majetkem.

Úspěšný rok 1957 vyvrcholil reprezentací gymnastů Zdeňka Skály a Jiřího Bosáka v Jugoslávii.

Fotbalová krize nastává od roku 1960 zatopením hřiště pod haldou a zavezením haldovinou. Své hřiště pak fotbalisté neměli až do roku 1979 i s tím, že jim byl vyvlastněn pozemek na nové hřiště v roce 1963. Šlo o prostor, kde dnes stojí učiliště na ulici Hasičská.

V dalším období je snahou ústředních orgánů rozvíjet sportovní činnost. Vznikají československé sportovní hry. Těchto her se účastnilo 863 sportujících z obvodu Hrabůvka, nejvíce v atletice.

Koncem roku 1965 je založen oddíl volejbalu. Následně začíná slavné období sportovní gymnastiky. Rok co rok sklízí úspěchy na všech stupních soutěží, což vyvrcholí ve dvě stříbrné medaile v přeboru juniorek v Praze.

V roce 1969 je do jednoty začleněn zanikající TJ Baník Jeremenko včetně majetku a členů. Na Čeladné je dokončena montáž srubových chat.

Koncem roku 1975 byly předány do užívání nové tenisové dvorce v TS Adamusova, a tak začíná nová éra tenisu. O dva roky později k nim přibyla i nová sociální budova. Jako první v Severomoravském kraji získává jednota titul Vzorná.

Ze sportovních úspěchů nelze vynechat postup A družstva stolního tenisu do národní ligy, kulturista Miroslav Mráz se stává mistrem republiky své kategorie, rovněž turistika doslova hýří svou pestrou činností.

Nejvíce členů měla jednota v roce 1989, a to 992.

Nezapomíná se ani na údržbu a zvelebování tělovýchovných středisek, kdy jen za léta 1994-1997 vkládají do renovace a oprav okolo milionu korun.

Na podzim roku 1999 dochází k rozšiřování házené o dívčí složky a začala tak nová éra nejen v této jednotě, ale Ostravě vůbec. Ve spolupráci s KTV Ostravské University projekt „Pryč s nudou, pojďme hrát házenou, který nemá obdobu v celé republice. První úspěch se dostavil již v roce 2001, kdy si starší žačky házené ve finále vybojovaly krásné 3. místo.

Všichni, kteří jednotě pomáhali, byli a jsou OTU Ostrava, Magistrát města Ostravy, obvodní úřad Ostrava-Jih, sponzoři a základní školy obvodu.

Roku 2003 náleží oslava 100 letého výročí. 2005 Konference TJ, rekonstrukce, opravy a rozšíření TS Plavecká. Volba nových orgánů proběhla v roce 2006. Stolní tenis slaví v roce 2007 60 let. V roce 2008 vznikly webové stránky a v roce 2009 slaví tenis 80 let.

3.4 ČINNOST, POSLÁNÍ A SÍDLO

Tělovýchovná jednota Sokol Hrabůvka je dobrovolným občanským sdružením s právní subjektivitou, sdružuje členy oddílu k provozování sportovní či turistické činnosti, jak pro vlastní členy, tak pro ostatní občany.

TJ SH zcela samostatně vykonává a odpovídá za svou činnost, činí právní úkony a odpovídá za správu a evidenci vlastního nebo svěřeného majetku. Vede své členy k pozitivnímu působení na občany při vytváření zdravého způsobu života zejména u mládeže.

Sídlem organizace je Ostrava-Hrabůvka, ul. Adamusova 4.

3.5 HLAVNÍ ÚKOLY

TJ SH plní zejména tyto úkoly:

- organizačně, administrativně a ekonomicky zabezpečuje činnost jednotlivých oddílů sdružení,
- vytváří vhodné podmínky, které směřují k podpoře sportovních, tělovýchovných a turistických aktivit jednotlivých oddílů,
- spolupracuje s orgány samosprávy města Ostravy a městských obvodů, u nichž vyhledává podporu a pomoc k vytváření podmínek a příležitostí pro účast veřejnosti na sportovních aktivitách sdružených oddílů,
- prosazuje a chrání společné zájmy a práva oddílů, činí opatření v zásadních věcech přesahující působnost oddílu,
- soustřeďuje všechny finanční zdroje oddílů včetně členských a oddílových příspěvků, zajišťuje jejich výkaznictví a kontrolu jejich užití,
- spravuje vlastní a svěřený majetek,
- spolupracuje s Ostravskou tělovýchovnou unií, případně jinými tělovýchovnými organizacemi,
- pečuje především o výchovu mládeže a talentované sportovce, připravuje je pro dosažení vyšší výkonnosti.

3.6 ČLENSTVÍ

Evidované členství vzniká na základě svobodné vůle jednotlivce, prostřednictvím členství v TJ SH nebo v oddílech, zaplacením příspěvků, který činí pro dospělé 500,- a pro mládež 300,-. Každý, kdo je v jednotě musí příspěvek zaplatit, což platí i pro funkcionáře.

Jednota vede na základě předložených seznamů jednotlivých oddílů veškeré členy. Tyto výkazy poskytuje na vyžádání orgánům ČSTV.

Členství zaniká:

- vystoupením z oddílu,
- nezaplacením některého z příspěvků,
- vystoupením člena.

Počet členů se v roce 2010 pohybuje okolo 462, v roce 2009 byl celkem 472. V tabulce můžete vidět přehled počtu členů podle jednotlivých oddílů, ale mezi členy celého sdružení se počítají i další zaměstnanci a funkcionáři, proto se číslo liší. Největší zastoupení má Fotbal, dále Asociace sportu pro všechny a Házená. Naopak nejmenší počet členů má Volejbal, Stolní tenis a Tenis. Největší pokles zaznamenala Házená, a to o 15 členů. Pokles byl způsoben odchodem starších hráček, které zatím nebyly nahrazeny novými. Velký nárůst zaznamenalo ASPV, a to o 19 členů oproti roku 2009. Zdroj: Kronika TJ Sokol.

Přehled počtu členů za rok 2009 a 2010

Tabulka 3.1

	2009	2010
Fotbal	106	102
Házená	94	79
ASPV	73	92
Stolní tenis	40	40
Tenis	51	41
Turistika	66	64
Volejbal	38	40
Celkem	468	458

3.7 POVINNOSTI A PRÁVA ČLENŮ

Členové a pověřeni zástupci mají tyto povinnosti a práva:

- řádně a v daném termínu platit členské, oddílové a registrační příspěvky,
- sportovní činnosti, cvičení, soutěžení a případný sportovní úspěch dosahovat vždy v duchu fair play,
- chránit majetek jednoty,
- dodržovat stanovy,
- řádně a včas provádět vyúčtování svěřených finančních prostředků,
- zúčastňovat se akcí pořádaných TJ SH,
- právo účastnit se jednání orgánů, jejichž je členem, na nich volit, být volen a platně hlasovat.

3.8 ORGÁNY TJ SH

Konference

Je nejvyšším orgánem sdružení, svolává se zpravidla 1x v roce, předseda TJ SH je povinen svolat mimořádnou konferenci, pokud o její svolání požádá výbor TJ SH, Rada předsedů nebo pětina všech dospělých členů.

Do pravomoci náleží rozhodnutí o zájmech, úkolech a potřebách TJ SH, zejména:

- a) stanovit hlavní směry činnosti,
- b) schvalovat, rušit, či měnit stanovy TJ SH,
- c) určovat počet a složení volených orgánů, volit a odvolávat členy výboru i členy kontrolní a smírčí komise,
- d) projednávat a schvalovat výroční zprávu, zprávu o stavu rozpočtu, majetku, hospodaření a kontrolní zprávy,
- e) prodej a nákup majetku,
- f) rozhodovat o zrušení a zániku TJ SH včetně vypořádání jejího majetku,
- g) schvalovat výši členských příspěvků,
- h) schvalovat vznik oddílu či jeho zrušení,
- i) rozhodovat o délce volebního období,

- j) zasedání konference se zúčastní členové výboru TJ SH i kontrolní a smírčí komise s hlasem poradním, pokud nemají mandát hlasu rozhodujícího.

Volební období je 5 let.

Poslední konference se konala 21.3.2006.

Výbor TJ SH

Výbor je orgánem, který volí konference. Aktuálně má 7 členů včetně předsedy, scházejí se jedenkrát měsíčně. Koordinují a zajišťují činnost TJ SH, řídí se stanovami a usnesením konference.

Výbor, v jehož čele stojí předseda, je orgánem k realizaci usnesení konference a v tomto smyslu plní tyto úkoly:

- a) připravuje zprávy, informace a návrhy ve věci plánu činnosti a rozpočtu pro konferenci,
- b) zajišťuje operativní plnění schváleného plánu činnosti a rozpočtu, realizuje další úkoly podle usnesení konference,
- c) zajišťuje archivaci všech důležitých dokumentů, zejména těch, které svědčí o právní existenci TJ SH a jejich majetkových právech a závazcích,
- d) jmenuje a odvolává předsedu a členy výboru, rovněž předsedu i členy kontrolní a smírčí komise,
- e) usměrňuje optimální využití, provoz a údržbu majetku,
- f) schvaluje a vydává směrnice, organizační a provozní řády.

Kontrolní a smírčí komise

Kontrolní a smírčí komisi volí konference. Revize a kontroly provádějí na základě plánu členové KSK.

Revizní komise provádí kontrolu hospodaření výboru a jeho sekretariátu. Dále je oprávněna provádět kontrolu správnosti statistických dat ekonomické a členské povahy.

Kontrolní a smírčí komise je oprávněna provádět revizi hospodaření jednotlivých oddílů. S výsledky svých kontrolních závěrů musí písemně seznámit zástupce kontrolovaného subjektu. Rovněž předkládá konferenci zprávu o své činnosti a svých nálezech.

Sdružené oddíly jsou v případě vzájemných sporů povinny požádat KSK, aby spor mezi zúčastněnými stranami byl projednán a i rozhodnut.

KSK je povinna ve své činnosti postupovat podle těchto stanov a ve smyslu obecně platných právních předpisů.

Rada předsedů

Rada předsedů je poradním orgánem:

- a) její členové jsou všichni předsedové oddílů a předseda TJ SH,
- b) svolává ji podle potřeby předseda TJ SH,
- c) projednává a posuzuje předložené materiály, předkládá doporučení a připomínky výboru TJ SH,
- d) k jejímu jednání mohou být přizváni i ostatní členové.

3.9 ODDÍLY

Oddíly si samostatně organizují svoji činnost podle platných regulí svých sportovních svazů. Do kompetence oddílů náleží zejména:

- a) konání jejich členských schůzí,
- b) volba výboru oddílu,
- c) plán jejich činností, rozpočet a výše oddílových poplatků,
- d) vedení disciplinárních řízení se svými členy,
- e) rozhodování o uvolnění svých registrovaných členů – aktivních sportovců do jiných oddílů.

Oddíly mají tyto povinnosti:

- a) dodržovat stanovy,
- b) svědomitě, včas a řádně plnit závazky a činnosti vyplývající z těchto stanov,
- c) řádně, účelně a podle stanovených pravidel nakládat se svěřenými nebo přidělenými finančními prostředky a majetkem,
- d) předkládat zprávy o činnosti oddílu výboru TJ SH.

Oddíly mají právo:

- a) podle své sportovní výkonnosti a jiných odborných schopností, podílet se na akcích pořádaných TJ SH,
- b) za stanovených provozních podmínek využívat zařízení jednoty,
- c) vysílat či delegovat své zástupce na konferenci TJ SH.

Za jednotu jedná předseda nebo tajemník, kteří jsou statutárním orgánem.

Toto občanské sdružení musí mít na každý rok vyrovnaný rozpočet, v opačném případě by byly ztrátové oddíly zrušeny.

3.10 VOLBY A HLASOVÁNÍ

Volby výboru TJ SH i kontrolní a smírčí komise se provádí hlasováním. Člen výboru nemůže být zároveň členem komise a naopak. Nepřijme-li konference rozhodnutí o rozpočtu, pak je výbor TJ SH oprávněn přijmout samostatné rozhodnutí o rozpočtovém provizoriu na běžný rok.⁷

3.11 ROZPOČET OBČANSKÉHO SDRUŽENÍ

Úvodem této subkapitoly bych chtěla zmínit, že všichni členové, zaměstnanci, trenéři, tajemník aj. pracují v jednotě na principu dobrovolnosti, vše je zadarmo, odměny nejsou žádné, jinak by nemohli fungovat. Vše jde z jejich vlastní vůle, lásce k pohybu a sportu, samozřejmě dané aktivity předávají dále.

Je až neuvěřitelné, že každý má své povinnosti, chodí do zaměstnání, potřebuje být se svou rodinou, ale přesto si najde čas na to, aby předem připravovali náplň hodin, pomůcky, což je úctyhodné.

Rozpočet musí být za každý rok vyrovnaný, tedy i ve všech oddílech, jak jsem již uváděla. Stává se také, že pokud jeden oddíl nemá dostatek finančních prostředků, může si je vypůjčit od jiného oddílu.

⁷ Stanovy TJ Sokol Hrabůvka 2006-2010

Příjmy:

- Členské příspěvky
- Dary
- Sponzorství
- Dotace
- Vstupné, účastnické poplatky
- Ostatní příjmy (úroky z BÚ)

Výdaje:

- Na hlavní činnost oddílů
- Na organizační činnost
- Na rozvoj činností
- Na investice (údržba, vybavení aj.)
- Výdaje na hospodaření a správu (energie, správní poplatky, nájemné aj.)

3.12 SROVNÁNÍ HOSPODAŘENÍ HÁZENÉ A ASPV ZA OBDOBÍ 2006-2010

V přehledu hospodaření těchto dvou vybraných oddílů se zaměřím na nejdůležitější částky v hospodaření. Zároveň také z toho důvodu, že je účetnictví značně rozsáhlé, účtů je mnoho a pro přehlednost postačí největší a nejdůležitější částky, které nejlépe o oddílech vypovídají.

Nastává otázka, proč zrovna tyto dva oddíly? Mají skoro stejný počet členů, ale jsou velice odlišné v přijatých částkách, se kterými hospodaří, proto jsem si je vybrala a chtěla bych nastínit jejich náklady a výnosy za posledních pět let.

HOSPODAŘENÍ ASPV A HÁZENÉ

ROK 2006 V KČ

Tabulka 3.2

ASPV				Házená			
Náklady		Výnosy		Náklady		Výnosy	
Materiál	4 400	Příspěvky	10 500	Rozhodčí	27 000	Příspěvky	127 000
Tělocvična	44 000	MMO	26 200	Hala	84 595	MMO	230 000
		ÚMO	7 500	Doprava	19 000	ÚMO	25 000
		Svaz	4 500	Poštovné	64 000	Svaz	25 752
		Sponzor	0	Materiál	152 000	Sponzor	143 500
Ostatní	19 350	Ostatní	13 055	Ostatní	286 660	Ostatní	68 948
Celkem	67 750		61 755	Celkem	633 255		620 200
Rozdíl			-5 995				-13 055

Zdroj: Komplettní účetnictví za rok 2006

ROK 2006 představuje celkové náklady a výnosy obou oddílů. Můžeme vidět, že výsledek hospodaření skončil u obou zápornými čísly. Překvapivě je na tom házená hůře než ASPV, která získala za posledních 5 let největší dotaci od Magistrátu města Ostravy ve výši 26 200 Kč. Celkem získalo ASPV 38 200 Kč na dotacích, což tvořilo 62 % z celkových výnosů oddílu. Ovšem házená se pohybuje úplně v jiných číslech. Náklady i výnosy má 10x vyšší. Jedná se především o náklady na pronájem haly a materiál pro členy oddílu. Musí se postarat také o to, aby zaplatili rozhodčí, dopravu na soutěže a jiné náklady. Velkým úspěchem je, že se jim v tomto roce podařilo sehnat sponzora, který jim poskytl vysokou částku ve výši 143 500 Kč. A také Magistrát města Ostravy poskytl dotaci ve výši 230 000 Kč, což tvoří 37 % z celkových výnosů oddílu.

HOSPODAŘENÍ ASPV A HÁZENÉ

ROK 2007 V KČ

Tabulka 3.3

ASPV				Házená			
Náklady		Výnosy		Náklady		Výnosy	
Materiál	3 151	Příspěvky	15 500	Rozhodčí	35 800	Příspěvky	143 000
Tělocvična	51 000	MMO	9 400	Hala	104 500	MMO	245 000
		ÚMO	5 000	Doprava	39 800	ÚMO	25 000
		Svaz	10 850	Poštovné	79 800	Svaz	16 000
		Sponzor	0	Materiál	148 800	Sponzor	70 000
Ostatní	5 059	Ostatní	26 660	Ostatní	339 910	Ostatní	326 220
Celkem	59 210		67 410	Celkem	748 610		825 220
Rozdíl			8 200				76 610

Zdroj: Komplettní účetnictví za rok 2007

ROK 2007 byl oproti roku 2006 mnohem úspěšnější, oddílům se dařilo a výsledek hospodaření po odečtení nákladů a výnosů vyšel v kladných číslech. Házené se obzvlášť dařilo, jelikož skončila na konci roku s částkou +76 610 Kč. Velký přínos na tom měly i dotace z Magistrátu města Ostravy, které byly o 15 tis. vyšší než v minulém roce, ale tentokrát tvořily 29 % z celkových výnosů. Opět měl oddíl největší výdaje na materiál, tedy vybavení hráček a pronájem hal. Naproti tomu ASPV získalo dotaci ve výši pouhých 25 250 Kč, kdy tato částka tvoří 37 % celkových výnosů. Ani tento rok se nepodařilo sehnat sponzora. A náklady na pronájem tělocvičny oproti minulému roku vzrostly.

HOSPODAŘENÍ ASPV A HÁZENÉ ROK 2008 V KČ

Tabulka 3.4

ASPV				Házená			
Náklady		Výnosy		Náklady		Výnosy	
Materiál	6 850	Příspěvky	10 700	Rozhodčí	21 200	Příspěvky	120 300
Tělocvična	49 800	MMO	14 000	Hala	120 800	MMO	147 300
		ÚMO	5 000	Doprava	28 900	ÚMO	25 000
		Svaz	9 540	Poštovné	61 000	Svaz	4 800
		Sponzor	0	Materiál	150 300	ČST,OTU	45 000
Ostatní	4 145	Ostatní	5 815	Ostatní	181 450	Ostatní	247 225
Celkem	60 795		45 055	Celkem	563 650		589 625
Rozdíl			-15 740				25 975

Zdroj: Kompletní účetnictví za rok 2008

ROK 2008 byl nepříznivý pro ASPV, kdy náklady přesáhly celkové výnosy o 15 740 Kč. Největší břemena oddílu připadají na pronájem tělocvičny, jedná se o částku 49 800 Kč, která tvoří 82 % celkových nákladů. Přijaté dotace byly v celkové výši 28 540 Kč a tvořily 63 % celkových výnosů, které činily celkem 45 055 Kč. Oproti tomu házena skončila na konci roku v kladných číslech. Výnosy převýšily náklady o 25 975 Kč. Na výnosech se nejvíce podílely příspěvky 20 % a následně celkové dotace ve výši 222 100 Kč, které tvořily 38 %. Největší náklady byly opět na materiál a pronájem haly.

HOSPODAŘENÍ ASPV A HÁZENÉ ROK 2009 V KČ

Tabulka 3.5

ASPV				Házená			
Náklady		Výnosy		Náklady		Výnosy	
Materiál	9 500	Příspěvky	12 300	Rozhodčí	32 500	Příspěvky	153 800
Tělocvična	47 500	MMO	9 000	Hala	100 700	MMO	142 000
		ÚMO	5 000	Doprava	30 000	ÚMO	30 000
		Svaz	5 000	Poštovné	47 100	Svaz	33 400
		Sponzor	0	Materiál	143 600	Sponzor	100 000
Ostatní	3 130	Ostatní	1 380	Ostatní	325 710	Ostatní	271 290
Celkem	60 130		32 680	Celkem	679 610		730 490
Rozdíl			-27 450				50 880

Zdroj: Kompletní účetnictví za rok 2009

ROK 2009 byl pro házenou zdařilým. Podařilo se ušetřit 50 880 Kč a získat tak rezervy do dalších let. Sponzor byl velmi štedrý a přispěl částkou 100 000 Kč. Přijaté dotace byly celkem 205 400 Kč, tvořily 28 % celkových výnosů, stejně tak příspěvky od členů byly v úctyhodné výši, a to 153 800 Kč, tvořily 21 % celkových výnosů. Nejdraž přišel materiál a pronájem haly, který byl však o 20 100 Kč nižší než v minulém roce. ASPV je na tom bohužel ještě hůře než v minulém roce. Dotace jsou opět nižší, oproti minulému roku jen ve výši 19 000 Kč, ale přesto tvoří skoro 58 % z celkových výnosů oddílu. Rozdíl výnosů a nákladů činil -27 450 Kč

HOSPODAŘENÍ ASPV A HÁZENÉ ROK 2010 V KČ

Tabulka 3.6

ASPV				Házená			
Náklady		Výnosy		Náklady		Výnosy	
Materiál	7 365	Příspěvky	35 020	Rozhodčí	13 890	Příspěvky	188 150
Tělocvična	35 681	MMO	2 600	Hala	109 249	MMO	140 500
		ÚMO	5 000	Doprava	24 800	ÚMO	22 000
		Svaz	11 885	Poštovné	44 422	Svaz	14 465
		Sponzor	0	Materiál	122 360	Sponzor	20 000
Ostatní	9 586	Ostatní	0	Ostatní	201 292	Ostatní	150 896
Celkem	52 632		54 505	Celkem	516 013		536 011
Rozdíl			1 873				19 998

Zdroj: Kompletní účetnictví za rok 2010

ROK 2010 přinesl ASPV kladný zůstatek 1 873 Kč. Po dvou letech náklady nepřevýšily výnosy, což je velký úspěch vysvětlitelný nižšími náklady na materiál a pronájem tělocvičny,

což se dá uskutečnit snížením počtu cvičebních hodin. Velice přispěl i svaz částkou 11 885 Kč. Dotace tvoří 35 % celkových výnosů, zbylou část přispěvky členů. Škoda však je, že se ani tento rok nepodařilo získat sponzora. Házená se v roce 2010 rovněž nedostala do minusových částek, avšak kladný zůstatek je v menší míře než v minulém roce. Snížily se náklady na rozhodčí a také materiál oproti minulému roku. V rámci výnosů porostly členské přispěvky a dotace tvořily 33 % celkových výnosů. Výborné je, že se stále objevuje v házené sponzor, který přispěl aspoň 20 000 Kč. Celkově bych tento rok zhodnotila jako jeden z úspěšnějších. Jde vidět, že se opět dostávají po ekonomické krizi „na nohy“.

U ASPV je výjimka v rámci členských příspěvků. $\frac{1}{4}$ zůstává v oddíle a $\frac{3}{4}$ jsou odváděny jednotě. Navíc tento oddíl odvádí ještě část svých členských příspěvků do ASPV v Praze, jejichž jsou členy. Pokud je rozdíl výnosů a nákladů záporný, kryje se z finančních prostředků z minulých let, případně se řeší převodem částek z jiných oddílů, navzájem si vypomáhají, aby daný oddíl nemusel zaniknout. Rozpočet musí být vždy vyrovnaný.

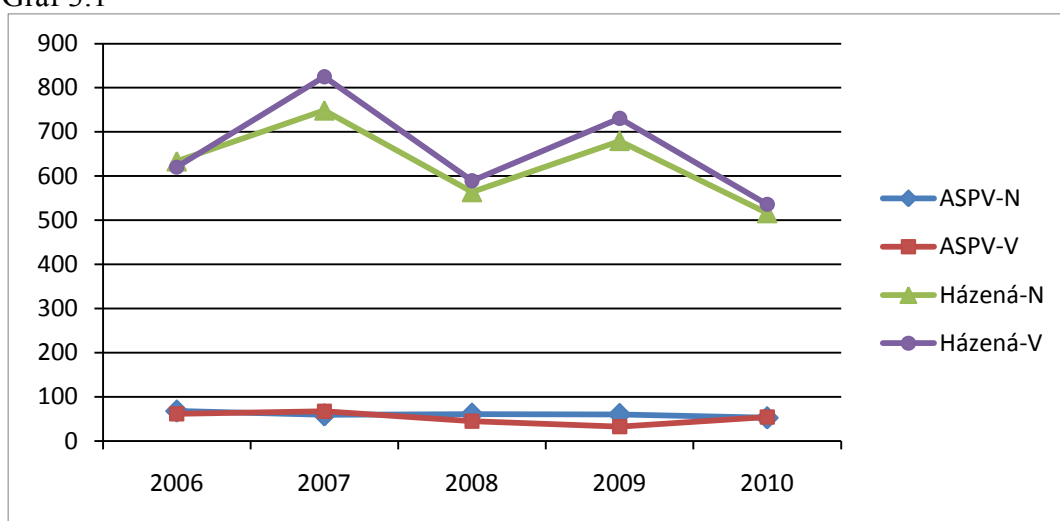
Pokud uvážíme, že je průměrný počet členů za těchto pět let u ASPV 85 a házené 90, tak na každého člena připadají u ASPV celkové náklady ve výši 795 Kč, u házené 7 292 Kč na rok. Kdy u házené je částka skoro 10x vyšší. Samozřejmě, že házená se účastní mnoho soutěží, je v nich úspěšná, cestuje po celé republice a je opravdu uznávaným oddílem. Právě proto jsem chtěla demonstrovat hospodaření těchto dvou oddílů, které jsou srovnatelné v rámci počtu členů, sahají hluboko do historie oddílu a takto vypadají jejich náklady a výnosy za posledních 5 let. Pro sponzory není atraktivní investovat do dětí 2-7 let, případně do dospělých nebo seniorů, kteří vyvíjejí v ASPV pohybové aktivity, starají se o své zdraví, což samozřejmě házená také, ale je sportem, ve kterém sponzoři vidí větší úspěchy na soutěžích, ceny, diplomy, kdežto ASPV není oddílem, který by se mohl účastnit městských, krajských, republikových soutěží, získávat ocenění, diplomy apod., což by se jim velice hodilo, aby tolik nestrádali a přilákali sponzory.

V některých letech se může zdát, že v tabulkách a řádcích ostatní jsou velmi vysoká čísla. U ASPV do ostatních nákladů spadají hlavně školení. U házené se mohou objevovat i vyšší čísla, proto je zde vysvětlení. V rámci ostatních nákladů se taktéž jedná o školení, licence, náklady na reprezentaci, občerstvení, registrace, údržba hřiště, turnaje, startovné a v poslední řadě i soustředění, které př. v roce 2010 vyšlo zhruba na 115 600 Kč, ale pozor, celá částka byla hrazena hráčkami, tak že se opět ve výnosech vyrovnala.

S jistotou můžeme říct, že se jednota snaží s hospodařením každý rok nějak vypořádat ve prospěch všech. Pravda je, že každý rok nemůže být úspěšným, mohou nastat nečekané výdaje, které velice ovlivní celé hospodaření. Náklady se každým rokem mění, ať už klesají či rostou, dotace však mají každým rokem u házené klesající trend, proto je nutné, aby byla také snaha ze strany sdružení shánět sponzory.

**Přehled nákladů a výnosů Házené a ASPV
rok 2006-2010 v tis. Kč**

Graf 3.1

Zdroj: Účetní knihy 2006-2010

Graf č. 3.1 udává přehled o mnohonásobně vyšších částkách, se kterými hospodaří házená oproti ASPV i přesto, že mají přibližně stejný počet členů.

4. ZHODNOCENÍ HOSPODAŘENÍ OBČANSKÉHO SDRUŽENÍ

4.1 ZHODNOCENÍ HOSPODAŘENÍ Z HLEDISKA PŘÍJMŮ A VÝDAJŮ

2006-2010

Jak už jsem se zmiňovala, rozpočet musí být vždy vyrovnaný, proto je potřeba počítat s rezervami z minulých let pro případné vyrovnání v daném rozpočtovém roce, což je kalendářní rok.

V tabulce můžete vidět přehled celkových příjmů a výdajů za posledních pět let. V roce 2007, 2008 a zatím i v roce 2010 byl rozpočet přebytkový. Zatím co v roce 2006 a 2009 ztrátový. Veškeré minusové položky byly pokryty z rezerv z minulých let, kdy tyto rezervy neslouží pouze ke krytí ztrát v daném roce, ale také na nečekané výdaje, které mohou přijít, jako je například nutné vymalování, rychlé opravy, protože přece jenom budovy jsou spravovány jednotou a chátrají.

Přehled příjmů a výdajů za období 2006-2010 v Kč

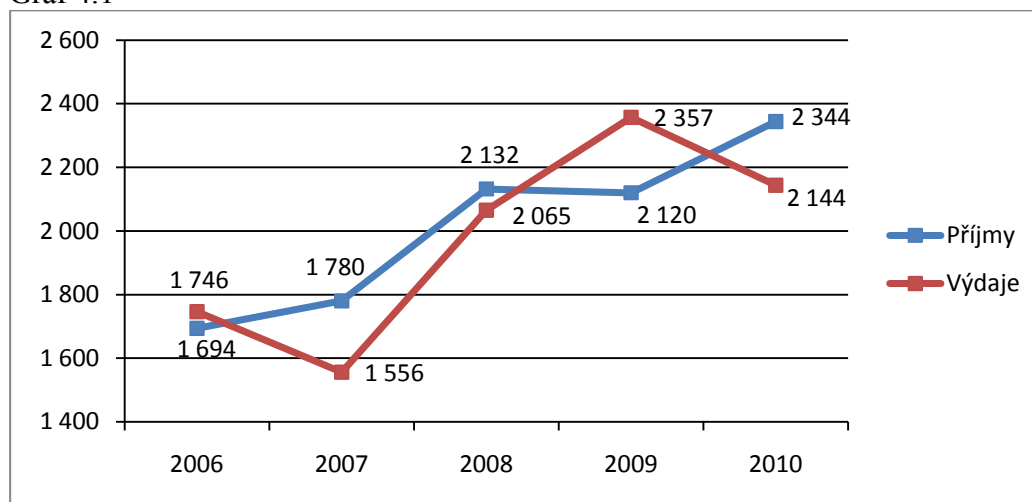
Tabulka 4.1

	2006	2007	2008	2009	2010
Příjmy	1 693 827	1 779 583	2 131 989	2 119 529	2 343 713
Výdaje	1 745 732	1 555 742	2 065 458	2 357 016	2 143 937
Rezervy	414 353	253 452	292 900	359 221	121 955
Rozdíl	-51 905	223 841	66 531	-237 487	199 776

Zdroj: Účetní knihy 2006-2010

Přehled příjmů a výdajů za období 2006-2010 v tis. Kč

Graf 4.1

Zdroj: Účetní knihy 2006-2010

4.2 DOTACE

4.2.1 PODMÍNKY ŽÁDOSTI

Vždy v září je nutné požádat o dotace na další příslušný rok. Finanční prostředky plynou hlavně z Magistrátu města Ostravy a Úřadu městského obvodu Jih.

Všeobecné podmínky pro podání žádosti a poskytnutí dotace z MMO

Dotace jsou poskytovány projektům:

- realizovaným na území města Ostravy s celoměstským dopadem,
- realizovaným v souladu se strategiemi a prioritami schválenými zastupitelstvem města se vztahem k Ostravě,
- výrazně představujícím Ostravu a region v jiných částech ČR,
- reprezentujícím Ostravu, region a republiku v zahraničí.

Na poskytnutí dotace není právní nárok. Příhlášky zaslané do výběrového řízení se žadatelům nevrací. Důvody neposkytnutí dotací se nesdělují. Dotace je poskytována bezhotovostním převodem na účet příjemce. Příjemce dotace je povinen v termínu daném

smlouvou předložit poskytovateli řádné vyúčtování poskytnuté dotace. Finanční prostředky mohou použít pouze tak, jak to stanoví smlouva.

Do výběrového řízení se žadatel přihlašuje prostřednictvím elektronické aplikace EvAgend, dostupné na internetových stránkách. Zároveň je žadatel povinen podat přihlášku v tištěné verzi včetně povinných příloh.

Povinnými přílohami jsou:

CD obsahující přihlášku včetně příloh uvedených ve speciální části pro jednotlivé dotační oblasti (např. popis projektu, rozpočet, personální zajištění, finanční zdroje - formát Word, Excel, PDF).

Doklady o právní subjektivitě žadatele:

● **pro fyzické osoby nepodnikající:**

- kopie smlouvy o založení běžného účtu u peněžního ústavu,

● **pro fyzické osoby podnikající:**

- kopie smlouvy o založení běžného účtu u peněžního ústavu,
- kopie živnostenského listu,
- nebo kopie výpisu z obchodního rejstříku,
- kopie osvědčení o registraci – DIČ.

Uzávěrka pro podávání přihlášek je **5.11.2010**. Rozhodující je datum razítka pošty, podatelny.

Žadatel podává přihlášku o poskytnutí dotace:

- prostřednictvím **elektronické aplikace EvAgend**,
- v jednom **podepsaném originále** s povinnými přílohami v tištěné verzi,
- v **elektronické podobě na CD**.

Doporučeně zašle poštou nebo osobně předá na podatelnu magistrátu v obálce označené: Magistrát města Ostravy, Prokešovo nám. 8, 729 30 Ostrava

- název příslušné dotační oblasti a jeho kód,

- plné jméno (název) žadatele a adresa,
- text "Neotvírat – žádost o dotaci".

Příhlášku opatřenou elektronickým podpisem lze rovněž zaslat pomocí **zpřístupněné datové schránky**.⁸

Zde můžete vidět, že dotační politika žadatelům tzv. nic nedaruje. Věřím, že pro laika a osobu, která za to není ani patřičně finančně ohodnocena musí být tento proces velmi náročný, protože vše musí být dle regulí, jinak není žádost ani projednána, což může být pro některé organizace velkou bariérou.

Pokud je dotace schválena, je nutné vést všechny doklady o čerpání ve 2 kopiích, vše musí být řádně podloženo. Ve zhodnocení hospodaření sdružení se zabývám dotacemi hlavně proto, že tvoří značnou část příjmů a bez nich by organizace nemohla existovat.

4.2.2 DOTACE 2006-2010

V následujících tabulkách můžete vidět, v jaké výši se pohybovaly nenárokové dotace, o které se musela jednota ucházet v letech 2006-2010. Dá se říct, že až na rok 2007 mají stále klesající trend. Nejvyšší dotace byly poskytnuty v roce 2006, naopak nejnižší právě v roce 2010. Věvodí házená, fotbal a mládež, kdy tato oblast je ale velice sporná, protože se rozděluje do všech zbylých oddílů pouze však tam, kde figuruje mládež.

Dotace budu nyní zhodnocovat za jednotlivá léta. Rok 2006 byl nejúspěšnější, jednota získala celkem 545 952 Kč. Což je nejvíce za posledních 5 let. Z celkových příjmů za rok tyto dotace zaujímaly 32 %. Největší částku získala házená a mládež kromě dětí 2-7 let. Nejmenší částka byla schválena ASPV a dětem 2-7 let.

⁸ *Tělovýchova a sport* [online]. 31.08.2010 [cit. 2010-12-04]. Dotace. Dostupné z WWW: <ostrava.cz>.

Dotace poskytnuté TJ Sokol Hrabůvka rok 2006 v Kč

Tabulka 4.3

Účel	Poskytovatel	Částka
Děti 2-7 let	ÚMOB Jih	7 500
Děti 2-7 let	Svaz	4 500
ASPV	MMO	26 200
Házená	ÚMOB Jih	25 000
Házená	MMO + svaz	252 752
Mládež kromě dětí	MMO	230 000
Celkem		545 952

V roce 2007 se podíl dotací na celkových příjmech snížil na 25 %. Největší částka připadala na mládež, která se rozdělila do ostatních oddílů. Tradičně největší částku přijala házená a nejnižší děti 2-7 let ve výši 15 850 Kč, což je 3,5% z celkových poskytnutých dotací v roce 2007. Částka pro děti se od tohoto roku již nezvyšuje.

Dotace poskytnuté TJ Sokol Hrabůvka rok 2007 v Kč

Tabulka 4.4

Účel	Poskytovatel	Částka
Děti 2-7 let	ÚMOB Jih	5 000
Děti 2-7 let	Svaz	10 850
ASPV	MMO	9 400
Házená	ÚMOB Jih	25 000
Házená	MMO	245 000
Házená	Svaz	16 000
Mládež kromě dětí	MMO	133 000
Celkem		444 250

V roce 2008 tvořily dotace 20% celkových příjmů. Podíl dotací na celkových příjmech jednoty se každým rokem snižuje. Opět připadla největší částka házené, která získala celkem 222 100 Kč, což tvoří 52 % z celkového počtu dotací. Nejnižší částku přijaly opět děti 2-7 let. Na mládež se podařila získat vysoká částka oproti dalším rokům, ve výši 172 800 Kč, což tvoří 33 % z celkového počtu dotací za rok 2008.

Dotace poskytnuté TJ Sokol Hrabůvka rok 2008 v Kč

Tabulka 4.5

Účel	Poskytovatel	Částka
Děti 2-7 let	ÚMOB Jih	5 000
Děti 2-7 let	Svaz	9 540
ASPV	MMO	14 000
Házená	ÚMOB Jih	25 000
Házená	MMO	147 300
Házená	ČSTV,OTU,svaz	49 800
Mládež kromě dětí	MMO	172 800
Celkem		423 440

Rok 2009 byl v podílu dotací na příjmy organizace slabší než předchozí roky. Dotace tvořily na celkových příjmech pouze 21 %. Házené byla v tomto roce schválena největší částka z dotací, což je 205 400 Kč. Podíl činí 55 %. Částka pro mládež se oproti roku 2008 snížila o 27 100 Kč. Na celkových dotacích se podílela 32 %.

Dotace poskytnuté TJ Sokol Hrabůvka rok 2009 v Kč

Tabulka 4.6

Účel	Poskytovatel	Částka
Děti 2-7 let	ÚMOB Jih	5 000
Děti 2-7 let	Svaz	5 000
ASPV	MMO	9 000
Házená	ÚMOB Jih	30 000
Házená	MMO	142 000
Házená	ČSTV,svaz	33 400
Mládež kromě dětí	MMO	145 700
Celkem		370 100

Jak jsem se již zmiňovala, výše dotací mají stále klesající trend. Dokonce tento rok mládež získala nejmenší částku ve výši 120 500 Kč. Dotace tvoří nejnižší podíl na celkových

příjmech, a to 14 %, což je nejméně za posledních pět let. Dobrou zprávou je alespoň to, že se relativně na dobré úrovni pohybují dotace házené, letošní rok ve výši 176 965 Kč, avšak výše celkových dotací každým rokem slábnou a snižují se.

Dotace poskytnuté TJ Sokol Hrabůvka rok 2010 v Kč

Tabulka 4.7

Účel	Poskytovatel	Částka
Děti 2-7 let	ÚMOB Jih	2 600
Děti 2-7 let	Svaz	11 885
ASPV	Svaz	5 000
Házená	ÚMOB Jih	22 000
Házená	MMO	140 500
Házená	ČSTV,svaz	14 465
Mládež kromě dětí	MMO	120 500
Celkem		316 950

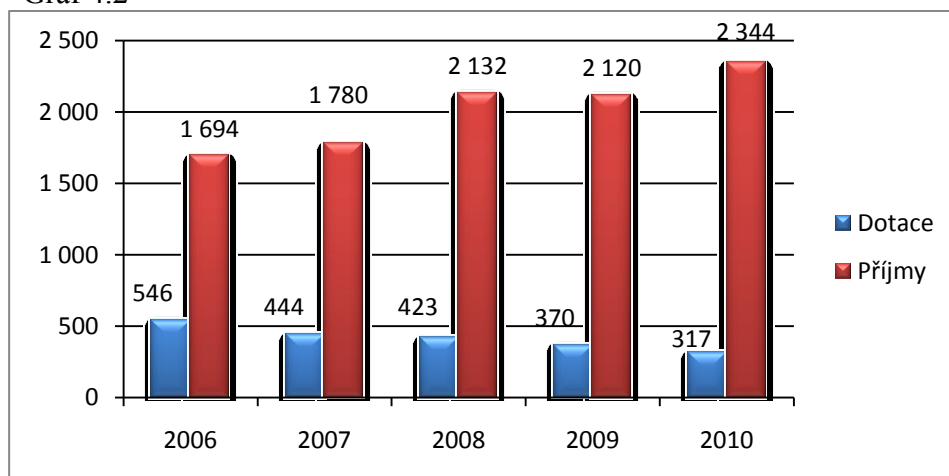
Jak můžete vidět v přehledu tabulek, nejnižší dotace získávají děti od 2-7 let, pohybují se okolo 15.000 Kč a tvoří cca 0,1-1% celkových příjmů, což je velmi málo, protože Asociace sportu po všechny má 92 členů, je to druhý největší oddíl. Každý si myslí, že děti si pouze hrají a nikdo jim na jejich rozvoj nechce přispívat, ale právě v takovém věku je nutné děti vést ke správnému držení těla, ke sportu, protože v nich je potenciál stát se hvězdami. Tyto děti trénují skok daleký, techniku apod., tak že se nejedná jen o lehké cvičení pro zábavu. S tímto organizace neustále bojuje.

Házená je na tom ze všech oddílů nejlépe, má velké úspěchy, ale to samé se nedá říct o celé jednotě, která finančně velmi strádá.

Zdrojem dotací může být jak ČSTV, tak různé svazy, pod které spadají oddílové sporty, z krajského úřadu či města nebo obvodního úřadu. Největší dotace právě plynou z Magistrátu města Ostravy.

Příjmy a dotace rok 2006-2010 v tis. Kč

Graf 4.2

Zdroj: Kompletní účetní knihy 2006-2010

Graf znázorňuje přehled celkových příjmů a dotací za 5 let. Každým rokem dotace klesají, kdež to příjmy rostou v závislosti na inflaci, rostoucích nákladech, z toho důvodu se zvyšují členské příspěvky apod., což ale nestačí.

5. ZÁVĚR

Sport je nedílnou součástí života člověka. Setkáváme se s ním v některých situacích, aniž bychom chtěli. Stoupání do schodů, běh na tramvaj, chůze do kopce, ale přece jenom je to aktivita, která nám poskytne únik od reality, práce a přináší nám určitý pocit uvolnění a zapomenutí na vše kolem (rodinné starosti a jiné).

Druhá kapitola nám dala přehled o neziskovém sektoru v ČR v oblasti sportu. Úvodem bylo nutno zmínit historii sportu a nejdůležitější pojmy. Nesmí chybět vývoj neziskového sektoru v ČR po roce 1989, na což jsem navázala rozdělením jednotlivých sektorů. Následovalo seznámení s fungováním financování ve sportu, Sazka a.s. a její problémy s aktuálním vyplácením výher, proplácením kreditů operátorům a financování sportu. Na závěr shrnutí organizace sportu v České republice.

Historie je dlouholetá a velice zajímavá, proto nesměla chybět ve třetí kapitole, kde jsme se konkrétně seznámili se sdružením a došlo k analýze a představení celé jednoty od činnosti, členství až po orgány. Zároveň tato kapitola obsahuje analýzu hospodaření za posledních pět let, kde jsem se zaměřila výhradně na náklady a výnosy dvou nejzajímavějších oddílů – Házená a ASPV, které jsem si vybrala z důvodu téměř stejného počtu členů avšak rozdílnosti v hospodaření s výší částek, což je oblast velice zajímavá a určitě nepřehlédnutelná.

Na základě třetí kapitoly mohu říci, že hypotéza není potvrzena z důvodu stále klesajících částek v rámci přijatých dotací, což je pro jednotu zároveň kámen úrazu, protože náklady na energie, nájmy, ceny náradí v rámci inflace, vše roste, avšak dotace klesají. Ze zhodnocení tedy vyplývá, že se jednotka potýká s nedostatkem finančních prostředků, jedná se o záležitost plošnou. V roce 2006 a 2009 byla organizace ztrátová, což znamená, že výsledek hospodaření bylo nutné pokrýt z rezerv, ale pokud by efektivně hospodařili s finančními prostředky během celého roku, rezervy mohly zůstat na modernizaci hřišť, koupi sportovního náčiní, dresů apod. Z toho důvodu bych doporučila, aby se hned začátkem roku opřeli do vyhledávání sponzorů či případných dárců finančních prostředků. Věřím, že tato činnost může být velmi zdlouhavá, ale přinese tíživé výsledky. Je plno firem, které hospodaří s velkým obnosem finančních prostředků a jsou ziskové. Od prodejců sportovních potřeb Madeja sport s.r.o., Helia sport až po posilovny a firmy, jejichž činnost nemá nic společného se sportovní činností, ale zabývá se podporou různých subjektů, jako např.: ČEZ, GE Money aj. Nejrychlejším způsobem je vyhledat subjekty v seznamu firem, připravit si výstižnou, ale působivou prezentaci

občanského sdružení, nastínit program na daný rok a nebát se spíše osobně tyto firmy navštívit, protože přece jenom písemný nebo e-mailový kontakt není tolik účinný. Určitě po několika neúspěších nevzdávat.

Je nutné dbát na důraz v případě žádostí o dotace. Tam, kde se nedostává potřebná částka, jako např. u ASPV, doporučuji vypsát body a přínosy při cvičení již od útlého věku, jako např. ušetření nákladů na doktora, protože děti nebudou tak často nemocné, trénování dětí na vysokou úroveň apod.

Případné rezervy (pokud jsou v daném roce vykazovány) bych doporučila ukládat na spořicí účet, který přináší určité roční zhodnocení financí, většinou je k běžným účtům zdarma, nejsou s ním spojeny žádné poplatky a finanční prostředky jsou v případě potřeby kdykoli k dispozici. Nejedná se o závratné zhodnocení, ale také to není nijak finančně ani časově náročné a peníze „nestojí“ a libovolně se mohou mezi běžným a spořicí účet převádět na přechodnou dobu.

Na Adamusově ulici se nachází sídlo jednoty, které je poměrně prostorné. Nevyužité prostory bych doporučila pronajmout jako kancelář či cvičiště aerobiku, jógy, kdy stačí mít místnost a není nutné přikupovat další sportovní náčiní. Stejně tak se sportovišti, chatami na Čeladné a ostatními prostory, které mohou značně finančně jednotě pomoci. Chaty na Čeladné jsou sice bez koupelny a jedná se spíše o záležitost na přespání nebo na krátkou rekreaci, i přesto se mohou najít jiné oddíly turistiky, které žádné chaty nevlastní a rádi by na tak lukrativním a velmi zajímavém místě s golfem, koňmi apod. trávili srazy svého oddílu.

Při srovnání hospodaření dvou oddílů se každý rok u Házené opakují náklady na poštovné. Jedná se však o částku, kterou protelefonují trenéři s hráčkami. V dnešní moderní době fungují e-maily a jiné sociální sítě, kde je možné zrealizovat domluvu a ušetřit tak průměrně 50 000 Kč ročně.

Můj osobní pocit je takový, že je jednota v ústraní a není o ní tolik slyšet. Až při pátrání po organizaci ve sportu kvůli bakalářské práci jsem na ni narazila, a to bydlím ve stejném obvodu města. Je to velká škoda, protože má obrovské možnosti přilákat další členy. Určitě by bylo vhodné, kdyby ÚMOB Jih pomohl a vyvěšoval aktuální akce na svých internetových stránkách, popřípadě na úřadě na informační nástěnce, dále také namotivovat členy, ať šíří dobré jméno a informace o činnosti jednoty.

Následně na hromadných akcích, jako je hecboj a jiné, prodávat předměty se znakem jednoty, například různé placky, trička, vzpomínkové předměty, může se jednat i o maličkosti, potištěné míčky apod.

Vyhlídky pro jednotu rozhodně nejsou nadějně v rámci postavení Sazky a.s., ale rozhodně se členové organizace nevzdávají bez boje a věřím, že Sokol Hrabůvka bude ve své činnosti stále pokračovat třeba i dalších 100 let a rozdávat radost sportem.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

a) Knihy

- 1) NOVOTNÝ, Jiří. *Ekonomika sportu*. Praha : OEconomica, 2006. 263 s. ISBN 80-245-1144-4.
- 2) REKTOŘÍK, Jaroslav, et al. *Základy ekonomie sportu*. Praha : Ekopress, 2006. 191 s. ISBN 80-86929-04-3.
- 3) HALÁSEK, Dušan; LENERT, David. *Ekonomika veřejného sektoru*. Ostrava : VŠB-TUO, 2008. 230 s. ISBN 978-80-248-1854-2.
- 4) HALÁSEK, Dušan. *Veřejná ekonomika*. Opava : Optys, 2007. 207 s. ISBN 80-85819-60-0.
- 5) GAJDA, Vojtěch; FOJTÍK, Igor. *Úvod do kinantropologie*. Ostrava : Repronis, 2008. 50 s. ISBN 978-80-7368-572-0.
- 6) NOVOTNÝ, J. *Ekonomika sportu*. Praha: ISV, 2000. 263 s. ISBN 80-85866-68-4.

b) Internetové zdroje

<http://www.sokolhrabuvka.wz.cz>
<http://www.neziskovky.cz>
<http://www.ostrava.cz>
<http://www.cstv.cz>
<http://www.sazka.cz>

c) Zdroje poskytnuté organizací TJ Sokol Hrabůvka

Stanovy

Účetní knihy 2006 - k nahlédnutí

Účetní knihy 2007 - k nahlédnutí

Účetní knihy 2008 - k nahlédnutí

Účetní knihy 2009 - k nahlédnutí

Účetní knihy 2010 - k nahlédnutí

SEZNAM ZKRATEK

a.s.	akciová společnost
aj.	a jiné
atd.	a tak dále
apod.	a podobně
ASPV	Asociace sportu pro všechny
BÚ	běžný účet
ČR	Česká republika
ČSTV	Český svaz tělesné výchovy a sportu
KČ	korun českých
KSK	kontrolní a smírčí komise
KTV	klub tělesné výchovy
MMO	Magistrát města Ostravy
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
NNO	nestátní neziskové organizace
NO	nezisková organizace
OTU	Ostravská tělovýchovná unie
např.	například
o.s.	občanské sdružení
SH	Sokol Hrabůvka
TJ	tělovýchovná/tělocvičná jednota
ÚMO	úřad městského obvodu
ÚMOB Jih	Úřad městského obvodu Jih
tzv.	tak zvaně
viz.	vidíte zde

PROHLÁŠENÍ O VYUŽITÍ VÝSLEDKŮ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č.121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava, (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavře licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnou licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 30. dubna 2011

.....
Petra Adamcová

Adresa trvalého pobytu studenta:

Vlasty Vlasákové 19, 700 30 Ostrava-Bělský Les